

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Kort Thematisch Ambtsbericht VAE: Vrouwenrechten

Datum 30 november 2022

Inhoud

	Inleiding.....	3
1	Aangifte tegen mishandelende vader in Verenigde Arabische Emiraten	4
1.1	Wettelijk kader	4
1.2	Procedure met betrekking tot indienen klacht	4
1.3	Relevantie leeftijd van de vrouw.....	6
1.4	Kopie van klacht of onderzoeksrapport.....	6
1.5	Praktijk	6
1.6	Prioriteit bij politie van VAE voor dergelijke aanklachten.....	8
1.7	Andere wettelijke mogelijkheden dan het indienen van een aanklacht bij politie	8
2	Wettelijk gezag versus verzorgende taak.....	9
2.1	Wettelijk gezag versus verzorgende taak.....	9
2.1.1	Meerderjarigheid	10
2.2	Status moeder en (her)krijgen van wettelijk gezag over dochter	10
2.3	Verblijfsvergunning voor moeder die niet nationaliteit van VAE heeft	10
2.4	Verlies wettelijk gezag van vader over dochter.....	10
3	Mogelijkheden tot onttrekking aan gedwongen huwelijk	11
3.1	Toestemming huwelijk	11
3.2	Mogelijkheid tot vestiging elders in VAE	12
3.3	Mogelijkheid voor ongehuwde vrouw om VAE legaal te verlaten	12
4	Eergerelateerd geweld in VAE	13
5	Bescherming aan slachtoffers van huiselijk geweld.	14
6	Bronnen	15

Inleiding

Dit ambtsbericht is opgesteld aan de hand van de onderzoeksvragen van het ministerie van Justitie en Veiligheid van 6 oktober 2022. Deze onderzoeksvragen zijn tezamen met het ambtsbericht gepubliceerd op de website van de rijksoverheid.

In dit kort thematisch ambtsbericht wordt ingegaan op de rechten van een ongetrouwde vrouw in de Verenigde Arabische Emiraten, met name als zij zich aan een gedwongen huwelijk wil onttrekken, voor zover dit van belang is voor de beoordeling van asielaanvragen en voor de besluitvorming over terugkeer van afgewezen asielzoekers. Dit ambtsbericht betreft een feitelijke, neutrale en objectieve weergave van de bevindingen. Het is geen beleidsstuk en geeft niet de visie van de regering of het beleid jegens een land of regio weer. Het bevat geen conclusies ten aanzien van het vreemdelingenbeleid.

Dit ambtsbericht is opgesteld aan de hand van openbare en vertrouwelijke bronnen waarbij gebruik is gemaakt van zorgvuldig geselecteerde, geanalyseerde en gecontroleerde informatie. Bij de opstelling is onder meer gebruik gemaakt van berichtgeving in de media en informatie van relevante overheidsinstanties. De vertrouwelijke bronnen zijn in het voetnotenapparaat aangemerkt als 'vertrouwelijke bron' en voorzien van een datum.

Het ambtsbericht gaat achtereenvolgens in op de mogelijkheid tot het indienen van een klacht tegen een vader die zijn dochter mishandelt (hoofdstuk 1), op het wettelijk gezag versus de verzorgende taak (hoofdstuk 2), op de mogelijkheid om zich aan een gedwongen huwelijk te onttrekken (hoofdstuk 3), op eengerelateerd geweld in de VAE (hoofdstuk 4) en op de bescherming van de regering van de VAE aan slachtoffers van eengerelateerd geweld (hoofdstuk 5).

1 Aangifte tegen mishandelende vader in Verenigde Arabische Emiraten

1.1 Wettelijk kader

In december 2019 namen de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) een wet aan, de *Family Protection Policy*, met betrekking tot de bescherming tegen huiselijk geweld. Deze wet trad in maart 2020 in werking en breidde de definitie van huiselijk geweld uit tot elke vorm van misbruik, elke vorm van agressie of bedreiging door een gezinslid gericht tegen een ander gezinslid dat fysiek of psychologisch letsel veroorzaakte.¹ In 2010 had het Federale Gerechtshof in Abu Dhabi nog beslist dat een man het recht had om zijn vrouw en kinderen te tuchtigen, op voorwaarde dat hij geen fysieke sporen naliet.² In 2016 schrapte de VAE het gedeelte in het wetboek van strafrecht dat een man expliciet het wettelijke recht gaf om zijn vrouw en kinderen te tuchtigen.³ Met de wet van 2019 ging de VAE nog een stap verder om middels wetgeving slachtoffers van huiselijk geweld beter proberen te beschermen.⁴

Hierbij dient vermeld te worden dat in de VAE het rechtssysteem de voorkeur geeft aan alternatieve methoden van geschillenbeslechting via commissies alvorens een zaak aan te spannen, of het nu gaat om een civiele zaak, een arbeidszaak of een persoonlijke zaak.⁵ Deze commissies⁶ hebben ten doel geschillen in der minne – door middel van verzoening – op te lossen en de lasten van de gerechtskosten te verminderen. Indien verzoening niet mogelijk is, kan de eiser een vordering (*statement of claim*) bij de betrokken rechtbank indienen.⁷ Hoe het proces van verzoening te werk gaat en wie in de commissies zitten, is niet bekend geworden.

1.2 Procedure met betrekking tot indienen klacht

Een vrouwelijke inwoner van de VAE kan binnen het huidige wetsbestel een klacht tegen haar vader indienen als deze haar mishandelt. Op de website van het *Ministry*

¹ UAE, *Family Protection Policy*: de nieuwe wet meldt zes vormen van huiselijk geweld: 1. Fysieke mishandeling; 2. Psychologische/emotionele mishandeling 3. Verbaal misbruik 4. Seksueel misbruik 5. Nalatigheid 6. Economisch of financieel misbruik.

² The National News, *Court rules on domestic discipline*, 18 oktober 2010.

³ Federal Decree-Law No. 7/2016 dated 2016/09/18; Human Rights Watch, *Human Rights Watch Submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women Review of United Arab Emirates' periodic report for the 80th Pre-Session February 2021*, pagina 5, 26 februari 2021.

⁴ LawyersUAE, *Punishments For Domestic Violence And Sexual Abuse In The UAE*: <https://www.lawyersuae.com/punishments-for-domestic-violence-sexual-abuse-uae/> (geraadpleegd op 10 oktober 2022).

⁵ Federal Decree No. 10 of 2019 regarding Domestic Violence, artikel 10; Dit artikel stelt: "Het openbaar ministerie moet, alvorens de zaak met betrekking tot huiselijk geweld te behandelen, het slachtoffer verzoening aanbieden in overeenstemming met de voorschriften en procedures die zijn vastgelegd in federale wet nr. (35) van 1992 waarnaar wordt verwezen."

⁶ Het gaat hier om: 1 - commissies voor de beslechting van handelsgeschillen; 2 - commissies voor gezinsbegeleiding; 3 - bemiddelings- en verzoeningscentra en 4 - commissies voor de beslechting van arbeidsgeschillen.

⁷ The United Arab Emirates' Government portal, *Civil Cases*: <https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law/litigation-procedures/civil-cases-> (geraadpleegd op 27 oktober 2022).

of *Community Development* staan verschillende manieren⁸ waarop melding gedaan kan worden van huiselijk geweld. Dit geldt zowel voor slachtoffers van huiselijk geweld zelf als voor iemand die hier weet van heeft. Het gaat hier om e-mailadressen en telefoonnummers van de verschillende instanties.⁹ Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (USDoS) schreef dat slachtoffers van huiselijk geweld een klacht kunnen indienen bij de politie en in de grote openbare ziekenhuizen. Maatschappelijke werkers en adviseurs, meestal vrouwen, zijn in deze ziekenhuizen en op politiebureaus aanwezig.¹⁰ Om een rechtszaak op te starten dient de eiser of de vertegenwoordiger van de eiser naast de vordering bewijsstukken bij het *Case Management Office* van de rechtbank in te dienen of elektronische dossiers voor dergelijke rechtszaken aan te maken.¹¹

Volgens een vertrouwelijke bron zijn er twee verschillende scenario's met betrekking tot het indienen van een klacht over een vader die zijn dochter mishandelt.¹²

In het eerste scenario is de vrouw gedurende langere tijd het slachtoffer is van huiselijk geweld en besloten heeft actie te ondernemen. In dit geval moet de vrouw in kwestie het familiaal parket (*Family Public Prosecution Department*) benaderen en een verzoekschrift (*Prosecution Petition*) tot opening van een proces-verbaal indienen. Het familiaal parket is één van de gespecialiseerde diensten van het Openbaar Ministerie die gespecialiseerd is in het opsporen van en optreden tegen misdrijven of overtredingen die binnen de familiekring vallen. Het Openbaar Ministerie zal hierop een opdracht geven aan een politiebureau, meestal het dichtstbijzijnde bureau bij de plek waar het huiselijk geweld heeft plaatsgevonden, om aangifte te doen en een onderzoek in te stellen. Op basis van de opdracht van het Openbaar Ministerie zal de politie op haar beurt contact opnemen met de vader en hem vragen naar het gespecialiseerde politiebureau te komen voor onderzoek.¹³

De standaardprocedure is dat de politie in de VAE de details van de aangifte of de persoon die aangifte heeft gedaan niet telefonisch bekend maakt aan de persoon tegen wie aangifte is gedaan. De vader wordt geboden onmiddellijk naar het bureau te komen om persoonlijk op de hoogte te worden gebracht van de klacht. Als hij niet voldoet aan het verzoek, moet de politie het proces-verbaal openen en het Openbaar Ministerie op de hoogte brengen van zijn niet-naleving. Het OM zal op zijn beurt een opdracht geven aan de recherche (*Criminal Investigation Department*) om een huiszoekingsbevel tegen de vader uit te vaardigen. Dit betekent dat de recherche toestemming heeft om hem te zoeken in zijn woning, op zijn werkplek of op een andere plaats. Wanneer hij naar de politie wordt gebracht, zal hij worden gearresteerd en voor verhoor aan het Openbaar ministerie worden overgedragen en zullen de procedures worden voortgezet. De gedaagde moet binnen 24 uur worden

⁸ Het gaat hier om contactgegevens van het ministerie zelf, van *Social Support Centers* in de verschillende emiraten, van meldpunten van de politie, en van het Directoraat Generaal van Mensenrechten in Dubai.

⁹ Ministry of Community Development, <https://www.mocd.gov.ae/en/contact-us/family-violence-complaints.aspx> (geraadpleegd op 11 oktober 2022); vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

¹⁰ USDoS, *2021 Country Reports on Human Rights Practices: United Arab Emirates*, pagina 28, 12 april 2022.

¹¹ The United Arab Emirates' Government portal, *Civil Cases*: <https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law/litigation-procedures/civil-cases-> (geraadpleegd op 27 oktober 2022).

¹² Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

¹³ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; The National News, *New public prosecution body dedicated to children's cases launched in UAE*, 11 juni 2020.

verhoord. Na het verloor zal hij in overeenstemming met de wet langer vastgehouden worden of worden vrijgelaten.¹⁴

Het tweede scenario betreft de situatie waarbij de vader recentelijk geweld heeft gebruikt tegen de dochter. In dit geval kan de dochter direct contact opnemen met de noodlijn (999) en het incident melden zonder zich tot het openbaar ministerie te hoeven wenden. De politie zal de aangifte dan onmiddellijk opnemen. Op basis van het relaas van de vrouw en de feiten van de zaak moet het OM de vader onmiddellijk arresteren en het openbaar ministerie inlichten om de vader te ondervragen en de betreffende procedures op te starten. De politie zou de dochter ook naar een door de overheid erkende medische faciliteit moeten sturen teneinde een fysieke en psychologische evaluatie van haar toestand te krijgen als bewijs van het misbruik.¹⁵

1.3 Relevantie leeftijd van de vrouw

Volgens een vertrouwelijke bron speelt de leeftijd van de vrouw in kwestie geen rol. Elke vrouw, ongeacht de leeftijd, kan een klacht indienen bij de *Family Public Prosecution* of de politie.¹⁶

1.4 Kopie van klacht of onderzoeksrapport

De vrouw in kwestie krijgt een kopie van de klacht en van alle onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld van het medische rapport. Elke persoon tegen wie aangifte is gedaan, heeft eveneens recht op een kopie van de vordering van de eiser.¹⁷

1.5 Praktijk

Verschillende bronnen verklaren dat de *Family Protection Policy* van 2019 een stap in de goede richting is, maar dat de VAE nog een grote mate van genderongelijkheid heeft en dat vrouwen niet altijd even goed beschermd worden. Een duidelijk beeld van de praktijk van aangifte en het vervolg daarop kunnen niet gegeven worden vanwege een gebrek aan cijfers en relevante informatie hierover.¹⁸

Volgens *Human Rights Watch* (HRW) heeft de wet uit 2019 enkele positieve bepalingen, zoals de mogelijkheid om een straatverbod op te leggen aan bijvoorbeeld een gewelddadige echtgenoot of vader, maar kent de wet ook beperkingen. Huiselijk geweld wordt in de wet gedefinieerd als misbruik, geweld of bedreiging door een gezinslid tegen een ander gezinslid of individu dat zijn voogdij, bevoegdheid, gezag of verantwoordelijkheid overschrijdt en resulteert in fysieke of

¹⁴ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; vertrouwelijke bron, 15 november 2022.

¹⁵ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

¹⁶ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

¹⁷ The United Arab Emirates' Government portal, *Civil Cases*: <https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law/litigation-procedures/civil-cases> (geraadpleegd op 27 oktober 2022); vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

¹⁸ UN-CEDAW, *Replies of the United Arab Emirates to the list of issues and questions in relation to its fourth periodic report**, pagina 10, 25 februari 2022. HRW, *Human Rights Watch Submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women Review of United Arab Emirates' periodic report for the 80th Pre-Session February 2021*, pagina 5, 26 februari 2021; vertrouwelijke bron, 22 november 2022; vertrouwelijke bron, 23 november 2022.

psychologische schade. Dit suggereert volgens HRW dat de autoriteiten kunnen bepalen op welk punt de mannelijke voogd – meestal de vader (zie paragraaf 2.1) - zijn gezag heeft overschreden door zijn echtgenote, vrouwelijke familieleden en kinderen te disciplineren.¹⁹ HRW stelt ook dat de wet voorrang geeft aan verzoening boven veiligheid voor het slachtoffer, aangezien het openbaar ministerie een verzoening tussen het slachtoffer en de misbruiker moet voorstellen voordat een strafrechtelijke actie kan worden ondernomen (zie paragraaf 1.2).²⁰

Een vertrouwelijke bron stelt dat een vrouw aangifte kan doen tegen een vader die haar mishandelt, maar dat de stap om aangifte te doen voor veel vrouwen heel groot is uit angst voor repercussies van haar familie. Volgens de bron is de maatschappij in de VAE nog erg conservatief en kunnen bepaalde families elke vorm van oppositie tegen de familie zien als een gevaar voor de integriteit van de familie. Ze zullen een aanklacht van een dochter tegen haar vader niet licht oppakken en op verzoening aansturen of haar onder druk zetten om geen aangifte te doen. De bron gaat echter niet in op de mogelijke repercussies, mocht een vrouw toch aangifte tegen haar vader doen.²¹

Op de website van LawyersUAE staat geschreven dat hoewel de wet van 2019 niet gespaard is gebleven van kritiek, vooral omdat de wet sterk ontleend is aan de islamitische sharia, zij toch een stap in de goede richting is. De website stelt verder dat ondanks belangrijke stappen om huiselijk geweld en seksueel misbruik tegen te gaan²² de VAE nog steeds geen duidelijke regels heeft voor het melden van gevallen van huiselijk geweld, met name van gevallen van seksueel misbruik. De regering van de VAE moet volgens LawyersUAE nog veel doen om de veiligheid van vrouwen en andere kwetsbare groepen, onder wie kinderen, in het geval van huiselijk geweld en seksueel misbruik te waarborgen.²³

In antwoord op het verzoek van de VN om cijfers te verschaffen van onderzoeken, aanklachten, veroordelingen en strafmaatregelen in het kader van de Federal Decree-Law No. 10 uit 2019, kwamen de Emirati autoriteiten niet met concrete cijfers over de brug.²⁴ In een rapport van Musawah dat tijdens een bijeenkomst in het kader van de *Convention on the Elimination of Discrimination against Women* (CEDAW) in juni 2022 werd gepresenteerd, staat dat bij gebrek aan officiële statistieken over huiselijk geweld het moeilijk is de omvang van het probleem en de sociale schade ervan in te schatten. Als gevolg van mazen in de wet en het feit dat de autoriteiten voorrang geven aan verzoening en het behoud van de eenheid en integriteit van het gezin, worden zaken van huiselijk geweld volgens het rapport

¹⁹ Gedurende het onderzoek in het kader van dit ambtsbericht is niet duidelijk geworden welke maatstaven de autoriteiten hanteren om te bepalen wanneer een mannelijke voogd zijn gezag heeft overschreden.

²⁰ HRW, *Human Rights Watch Submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women Review of United Arab Emirates' periodic report for the 80th Pre-Session February 2021*, pagina 5, 26 februari 2021; Federal Decree No 10. Of 2019 Regarding Domestic Violence, artikel 10.

²¹ Vertrouwelijke bron, 22 november 2022.

²² Waaronder de ondertekening van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW).

²³ LawyersUAE, *Punishments For Domestic Violence And Sexual Abuse In The UAE*: <https://www.lawyersuae.com/punishments-for-domestic-violence-sexual-abuse-uae/> (geraadpleegd op 10 oktober 2022).

²⁴ UN-CEDAW, *List of issues and questions in relation to the fourth periodic report of the United Arab Emirates**, pagina 3, 10 maart 2021; UN-CEDAW, *Replies of the United Arab Emirates to the list of issues and questions in relation to its fourth periodic report**, pagina 10, 25 februari 2022.

vaak niet gemeld of blijven deze onbestraft.²⁵ Een vertrouwelijke bron meldt dat mensenrechtenorganisaties geen toegang tot de VAE hebben en dat het derhalve moeilijk is om een duidelijk beeld van de praktijk te geven. Op basis van anekdotische voorbeelden meent de bron te kunnen stellen dat huiselijk geweld voorkomt en dat de getroffen vrouwen geen goede bescherming van de autoriteiten krijgen.²⁶

Op de website van het kabinet van de VAE, de uitvoerende macht van het land, staat dat in het kader van de wet van 2019 een aantal initiatieven gelanceerd zal worden. Dit zijn onder andere de invoering van een gestandaardiseerd systeem voor het melden en ontvangen van klachten op staatsniveau, het opstellen en toepassen van normen voor primaire preventie, en de uitvaardiging van een wet plus strategie voor gezinsbescherming.²⁷ Wat de huidige status van de initiatieven is, is niet bekend.

Een onderzoeker van Amnesty International verklaarde in februari 2021 in een interview aan BBC dat er zelfs in die tijd van ogenschijnlijke hervormingen nog steeds veel genderongelijkheid in de wetten was. Hij zei dat de hervormingen niet noodzakelijkerwijs een weerspiegeling waren van diepgaande verschuivingen in de maatschappelijke opvattingen of de houding van de overheid.²⁸

1.6 Prioriteit bij politie van VAE voor dergelijke aanklachten

Zoals reeds is vermeld staat de wetgeving in de VAE eerst verzoening voor. Indien geen verzoening mogelijk is, kan tot een aanklacht overgegaan worden. Het *Family Public Prosecution Department*²⁹ is opgericht om zich te richten op familiezaken, met name op fysiek en seksueel geweld tegen minderjarigen en op wangedrag en geschillen binnen gezinnen zoals voogdij, echtscheiding, alimentatie, enz. De oprichting van dit specifieke departement is volgens een vertrouwelijke bron een teken dat de politie van de VAE prioriteit geeft aan dergelijke aanklachten.³⁰ Er zijn echter geen cijfers bekend over zaken die door het Family Public Prosecution Department zijn behandeld (zie paragraaf 1.5).

1.7 Andere wettelijke mogelijkheden dan het indienen van een aanklacht bij politie

Een vertrouwelijke bron stelt dat een andere optie is om de vader uit de voogdij van de minderjarige proberen te zetten (zie ook paragraaf 2.1).³¹

²⁵ Musawah, *THEMATIC REPORT ON MUSLIM FAMILY LAW AND MUSLIM WOMEN'S RIGHTS IN The United Arab Emirates (UAE)*, pagina 9, juni 2022.

²⁶ Vertrouwelijke bron, 23 november 2022.

²⁷ UAE The Cabinet, *UAE CABINET ADOPTS THE FAMILY PROTECTION POLICY*, geen datum.

²⁸ BBC, *Princess Latifa: What are women's rights in Dubai?*, 17 februari 2021.

²⁹ In Abu Dhabi werd in 2009 het familiaal parket (*Family Prosecution*) opgericht om zaken met betrekking tot familiegeschillen te onderzoeken. In 2020 werd een nieuwe afdeling opgericht die zich speciaal ging richten op zaken waarbij kinderen en gezinnen betrokken waren. Het is niet bekend waarin de nieuwe afdeling verschilt van het in 2009 opgerichte parket. De nieuwe afdeling heeft wel te maken met de nieuwe wetgeving uit 2019.

³⁰ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; The National News, *New public prosecution body dedicated to children's cases launched in UAE*, 11 juni 2020.

³¹ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

2 Wettelijk gezag versus verzorgende taak

2.1 Wettelijk gezag versus verzorgende taak

De wetgeving in de VAE verordent dat het huwelijk de enige wettelijke band is voor een man en een vrouw om een relatie aan te gaan en een gezin te vormen. De man en de vrouw moeten wettelijk met elkaar getrouwd zijn om wettelijke erkenning voor hun kind te krijgen.³² Volgens de wetgeving van de VAE bestaat er een verschil tussen de verzorgende taak en het wettelijk gezag/de voogdij.³³ De verzorger is verantwoordelijk voor het fysieke welzijn van de minderjarige, terwijl de voogd het wettelijk en morele gezag over een minderjarige heeft.³⁴

Normaal gesproken kan de moeder de verzorgende taak niet verliezen, tenzij zij ongeschikt is om voor het kind te zorgen of als zij het kind in gevaar brengt. De moeder heeft de verzorgende taak voor haar zoon totdat hij de leeftijd van elf jaar bereikt en voor haar dochter totdat zij de leeftijd van dertien bereikt.³⁵ Van deze leeftijden kan afgeweken worden als dat in het belang van het kind is. Conform de wet kan de rechtbank oordelen dat het in het belang van het kind is om de verzorgende taak te verlengen. Deze kan dan voor de zoon doorlopen tot hij meerderjarig is, en voor de dochter tot het moment dat zij een huwelijk aangaat.³⁶

Het wettelijk gezag over de kinderen behoort toe aan de vader. Als die niet beschikbaar is of om een rechtsgeldige reden niet in staat is de wettelijke voogd te zijn, gaat het gezag over naar het dichtstbijzijnde mannelijke familielid van vaderskant (zoals grootvader, volwassen broer, oom). Het is onwaarschijnlijk dat de vader het wettelijk gezag over het kind kwijtraakt, tenzij hij een seksueel vergriep heeft gepleegd, inclusief tegen zijn eigen kinderen, of langer dan een jaar in hechtenis heeft gezeten.³⁷ Het wettelijk gezag geldt voor zonen totdat zij volwassen zijn en voor dochters totdat zij meerderjarig of getrouwd zijn.³⁸ Een vertrouwelijke

³² Official UAE Government Portal, "Marriage as a prerequisite", <https://u.ae/en/information-and-services/social-affairs/having-a-baby/marriage-as-a-prerequisite-for-having-a-baby-in-the-ua> (geraadpleegd op 27 oktober 2022); Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, artikel 148.

³³ In het Arabisch heet het wettelijk gezag/voogdij *wilaya* en de verzorgende taak *hadana*. In Engelstalige openbare bronnen wordt veel over guardian (voogd) en custodian (verzorger) gesproken, terwijl in de Engelse vertaling van de Emirati wetgeving tutor wordt gebruikt voor diegene die het wettelijk gezag heeft, en fosterer voor diegene die de verzorgende taak heeft.

³⁴ Ter verduidelijking; volgens de wet van de VAE is de verzorger de persoon die de minderjarige moet onderhouden, opvoeden, voor hem/haar moet zorgen en zijn/haar dagelijkse behoeften moet regelen. De voogd is echter de persoon die verantwoordelijk is voor het verlenen van financiële steun en het goedkeuren van levensveranderende beslissingen zoals huwelijk, reizen, onderwijs: TWS legal Consultants, *What are the rights of a father in a divorce?*, 25 september 2019.

³⁵ Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 156: Op deze leeftijden gaat de verzorgende taak over naar de voogd.

³⁶ Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 156; Elhais, dr. Hassan, *Child Custody Law in the United Arab Emirates*, 10 april 2016; Elhais, dr. Hassan, *Law on Family Matters for Expatriates living in the UAE: Part III*, 25 mei 2022.

³⁷ In het geval van onder andere het verzaken van zijn taken als voogd, verkrachting van de persoon over wie hij het voogdijschap heeft of een veroordeling tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar dient het voogdijschap ontnomen te worden. Het voogdijschap kan de vader ontnomen worden als hij een slechte reputatie heeft – zoals alcoholverslaving – of als hij veroordeeld is tot een gevangenisstraf van minder dan een jaar: Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 182-182.

³⁸ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; Elhais, dr. Hassan, *Child Custody Law in the United Arab Emirates*, 10 april 2016; Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 23.

bron verklaart dat een moeder via de rechter het voogdijschap over haar dochter kan proberen te verkrijgen. Hiervoor moet ze twee getuigen hebben die verklaren dat er geen mannelijke familieleden zijn die voogd kunnen zijn en dat de moeder in staat is om het voogdijschap op zich te nemen.³⁹ Deze procedure is niet in de wetgeving van de VAE teruggevonden.

2.1.1 *Meerderjarigheid*

Volgens de wet van de VAE is een persoon meerderjarig wanneer hij eenentwintig maanden voltooit. Voorts bepaalt de wet dat eenieder die meerderjarig is en over geestelijke vermogens beschikt, volledig handelingsbekwaam is om de rechten uit te oefenen waarin de wet voorziet.⁴⁰

2.2 **Status moeder en (her)krijgen van wettelijk gezag over dochter**

Een vertrouwelijke bron stelt dat het Family Public Prosecution Department niemand zal tegenhouden om een klacht in te dienen of een zaak aan te spannen om het wettelijk gezag te verkrijgen, ongeacht de nationaliteit of de verblijfsstatus van deze persoon.⁴¹ Hierbij moet gezegd worden dat de wet verordent dat de voogd van een moslimvrouw een volwassen man moet zijn die bij zijn volle verstand is.⁴²

2.3 **Verblijfsvergunning voor moeder die niet nationaliteit van VAE heeft**

De Sharia-rechtbank in de VAE erkent het huwelijk tussen mensen van verschillende geloofsovertuigingen. Onderdanen van de VAE mogen ook trouwen met buitenlandse onderdanen of expats met een verblijfsvergunning in de VAE.⁴³

Een moeder van een burger van de VAE heeft volgens een bron het recht een verblijfsvergunning aan te vragen bij de Emirati immigratiedienst. Of de moeder een verblijfsvergunning krijgt, hangt af van haar persoonlijk situatie.⁴⁴ Het is niet bekend op welke gronden de Emirati autoriteiten wel of niet overgaan tot het verlenen van een verblijfsvergunning.

2.4 **Verlies wettelijk gezag van vader over dochter**

Zoals in paragraaf 2.1 reeds is gesteld kan de vader het wettelijk gezag kwijtraken als hij een seksueel vergrijp heeft gepleegd of langer dan een jaar heeft vastgezeten. Het gezag gaat dan volgens de wet over naar een man, in eerste instantie naar een direct familielid.

³⁹ Vertrouwelijke bron, 15 november 2022.

⁴⁰ Civil Transactions Law 5/1985, artikel 85.

⁴¹ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

⁴² Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 33.

⁴³ HHS Legal Services, *Marriage Between UAE National and a Foreigner*, 16 maart 2021.

⁴⁴ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; vertrouwelijke bron, 15 november 2022.

3 Mogelijkheden tot onttrekking aan gedwongen huwelijk

3.1 Toestemming huwelijk

Volgens de wet is de voogd bij het huwelijk de vader of een ander naast mannelijk familielid. In paragraaf 2.1.1 wordt gesteld dat een meerderjarige vrouw doorgaans volledig handelingsbekwaam is en geen toestemming nodig heeft van haar voogd om bijvoorbeeld te kunnen reizen of een eigen woning te betrekken (zie paragrafen 3.2 en 3.3). De toestemming voor een huwelijk is hier echter een uitzondering op. Vrouwen mogen alleen trouwen met de toestemming van de voogd. De bruid moet eveneens instemmen met het huwelijk; ze doet dat verbaal en door het zetten van een handtekening ten overstaan van de religieuze autoriteit die het huwelijk inwilligt. Het contract is ongeldig bij afwezigheid van een voogd.⁴⁵

Binnen de Emirati wetgeving is er een wettelijke procedure waarbij een vrouw een verzoekschrift kan indienen om haar voogdijschap over te dragen aan de rechter, mocht haar voogd haar voorgenomen huwelijk afkeuren. Als deze afkeuring ongegrond wordt verklaard, wordt het voogdijschap wordt aan de rechter overgedragen.⁴⁶ Volgens een vertrouwelijke bron komt het voor dat de rechter de keuze van de vrouw op religieuze gronden afkeurt, bijvoorbeeld als de beoogde echtgenoot van de vrouw niet-moslim is.⁴⁷

In het eerdergenoemde rapport van Musawa van juni 2022 staat dat veel vrouwen instemmen met de wil van hun voogd uit vrees voor sociale verbanning of vergeldingsacties van hun familie wanneer zij het voorgenomen huwelijk zelf niet zitten of liever met iemand anders zouden trouwen. Het rapport stelt verder dat vooral in tribale en afgelegen gebieden vrouwen kwetsbaar kunnen zijn voor de controle van hun mannelijke familieleden en dat ze gedwongen worden zich te onderwerpen aan de keuzes van hun voogd. Ook kunnen ze op een andere wijze ervan weerhouden worden met de partner van hun keuze te trouwen.⁴⁸ Een vertrouwelijke bron beaamt hetgeen in het rapport wordt gesteld. De bron meldt dat er families zijn waarbij dochters onder druk van familieleden – bijvoorbeeld door te dreigen met verstoting – instemmen met een huwelijk waarvoor ze zelf niet hebben gekozen.⁴⁹

Hoewel de officiële minimumleeftijd om te trouwen in de VAE achttien jaar is, verklaren openbare bronnen dat vrouwen en mannen onder de achttien kunnen trouwen met toestemming van de opperrechter van de rechtbank voor de burgerlijke stand (*Chief Justice of the Personal Status Court*). Hoewel gedwongen huwelijken volgens Humanium⁵⁰ in de VAE voorkomen, zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar om te kunnen illustreren hoe vaak het daadwerkelijk voorkomt. Ondanks het gebrek aan nauwkeurige en recente gegevens blijft de

⁴⁵ Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 32; vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; vertrouwelijke bron, 15 november 2022; Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 39.

⁴⁶ Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 32.

⁴⁷ Vertrouwelijke bron, 16 november 2022.

⁴⁸ Musawah, *THEMATIC REPORT ON MUSLIM FAMILY LAW AND MUSLIM WOMEN'S RIGHTS IN The United Arab Emirates (UAE)*, pagina 9, juni 2022.

⁴⁹ Vertrouwelijke bron, 16 november 2022.

⁵⁰ Humanium is een internationale NGO voor kindersponsoring die zich inzet om schendingen van kinderrechten in de hele wereld een halt toe te roepen.

toestemmingsleeftijd zeer omstreden, aangezien het vermogen om in te stemmen met een huwelijk volgens de sharia in de puberteit wordt bereikt.⁵¹

3.2 Mogelijkheid tot vestiging elders in VAE

Zoals in paragraaf 2.1 is gesteld kan de vrouw die eenentwintig maanden heeft bereikt, aanspraak maken op de rechten die een meerderjarige in de wet zijn toebedeeld. Een meerderjarige vrouw die financieel onafhankelijk is, is volgens een vertrouwelijke bron vrij om in de VAE zelfstandig een eigen woning te betrekken. Als volwassene heeft de vrouw het recht om in haar eigen verblijf te wonen of in een verblijf dat ze zelf heeft uitgekozen, mits ze de regels en wetten van de VAE respecteert: een islamitische vrouw kan bijvoorbeeld niet met een man wonen met wie ze geen familieband heeft of die niet haar echtgenoot is.⁵²

Op de website van het makelaarskantoor Betterhomes staat dat ongeveer dertig procent van het onroerend goed in de VAE eigendom is van vrouwen. Betterhomes stelt dat het niet ongevoel is voor vrouwen om alleen te wonen. Het makelaarskantoor gaat hierbij echter niet in op de vraag of het hier om Emirati vrouwen of om expats gaat.⁵³ Een vertrouwelijke bron geeft aan dat er inderdaad veel vrouwen in de VAE zelfstandig wonen en geen enkel probleem vanuit hun familie ondervinden. Het hangt volgens de bron echter af van de familie van een vrouw of ze zelfstandig kan wonen. Als een vrouw - zelfs als ze meerderjarig is - geen toestemming van haar familie heeft, kan ze de nodige problemen ondervinden. De bron zegt anekdotische voorbeelden te kennen waarbij een familie de alleenwonende vrouw als vermist opgaf bij de politie. Deze aangifte kon gebruikt worden om de dochter naar huis te laten brengen.⁵⁴

Voor een minderjarige vrouw is het niet toegestaan om zonder een verzorger en een voogd te leven. Een vertrouwelijke bron geeft aan dat indien de minderjarige vrouw bij het *Family Public Prosecution Department* aangeeft dat ze het slachtoffer is van huiselijk geweld of niet voldoende zorg krijgt, en het departement haar beweringen gegrond vindt, ze naar een door de regering goedgekeurd centrum kan worden gestuurd. Hier kan ze verblijven totdat ze de meerderjarige leeftijd heeft bereikt of totdat ze zichzelf kan onderhouden (zie hoofdstuk 5).⁵⁵

3.3 Mogelijkheid voor ongehuwde vrouw om VAE legaal te verlaten

Een minderjarige vrouw heeft de toestemming van haar verzorger en voogd nodig om de VAE te verlaten. Vanaf de leeftijd van 21 maanden kan de vrouw zonder enige restricties reizen en heeft ze geen toestemming nodig om de VAE te mogen verlaten (zie paragraaf 2.1.1).⁵⁶

⁵¹ Tahirih Justice Center, *Forced Marriage Overseas: Dubai*, geen datum; Humanium, *Children of United Arab Emirates*, geen datum: <https://www.humanium.org/en/united-arab-emirates/>; Girls Not Brides, *United Arab Emirates*, geen datum; vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

⁵² Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; vertrouwelijke bron, 15 november 2022.

⁵³ Betterhomes, *Living in Dubai as a Woman in 2022*, 18 augustus 2022.

⁵⁴ Vertrouwelijke bron, 22 november 2022.

⁵⁵ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022

⁵⁶ Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status, art. 171 en 172; vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022; Al Arabiya, *Qatar only remaining GCC country restricting travel for women*, 4 augustus 2019.

4 Eergerelateerd geweld in VAE

Op anekdotische gevallen na zijn er geen concrete cijfers van eergerelateerd geweld bekend.⁵⁷ Volgens een vertrouwelijke bron hebben de autoriteiten van de VAE geen specifieke categorie voor eergerelateerde misdaden, waardoor het moeilijk is om hier een kwantitatieve duiding aan te geven.⁵⁸

In november 2020 verklaarden de VAE dat ze de milde straffen voor zogenaamde eermoorden zouden afschaffen.⁵⁹ In 2020 haalde het land bijvoorbeeld artikel 334 uit het strafwetboek. Dit artikel voorzag in een gevangenisstraf voor bepaalde tijd in plaats van levenslange gevangenisstraf voor moord, wanneer een man zijn vrouw, dochter of zuster doodde wanneer hij ontdekte dat zij buitenechtelijke seks had of daar een vermoeden toe had.⁶⁰ Met de hervorming van het wetboek van strafrecht in 2020 hadden de Emirati autoriteiten aangegeven dat eergerelateerde moorden als normale moordzaken behandeld zouden worden en ook dusdanig bestraft zouden worden.⁶¹

Mannen kunnen volgens HRW echter nog steeds een lichtere straf krijgen voor het doden van een vrouwelijk familielid. De wet bepaalt dat in gevallen van moord, met inbegrip van moord met voorbedachte rade, de veroordeelde een minimumstraf van zeven jaar gevangenisstraf kan krijgen in plaats van levenslang. Als voorwaarde hiervoor wordt gesteld dat familieleden van het vermoorde slachtoffer die recht hebben op *diya* (bloedgeld) moeten afzien van hun recht om de persoon in kwestie gestraft te zien. In gevallen van geweld tegen vrouwen door een familielid, waaronder de zogenaamde eerwraak-moorden, is de familie van het vermoorde slachtoffer ook de familie van de moordenaar. In dergelijke gevallen is de kans groter dat mannen gratie krijgen van hun familie, waardoor lichtere straffen kunnen worden opgelegd voor moorden op vrouwen door familieleden.⁶²

⁵⁷ Musawah, *THEMATIC REPORT ON MUSLIM FAMILY LAW AND MUSLIM WOMEN'S RIGHTS IN The United Arab Emirates (UAE)*, pagina 9, juni 2022; UN-CEDAW, *List of issues and questions in relation to the fourth periodic report of the United Arab Emirates**, pagina 3, 10 maart 2021; UN-CEDAW, *Replies of the United Arab Emirates to the list of issues and questions in relation to its fourth periodic report**, pagina 10, 25 februari 2022.

⁵⁸ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

⁵⁹ Reuters, *UAE cancels lenient penalties for 'honour killings'*, 7 november 2020.

⁶⁰ BBC, *UAE legal reform sees tougher penalties for family killings of women*, 7 november 2020; Federal Decree Law No. (15) of 2020 Amending Certain Provisions of the Federal Law No. (3) of 1987.

⁶¹ Reuters, *UAE cancels lenient penalties for 'honour killings'*, 7 november 2020.

⁶² HRW, *Human Rights Watch Submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women Review of United Arab Emirates' periodic report for the 80th Pre-Session February 2021*, pagina's 5-6, 26 februari 2021; Federal Law No. 3, Issued on 1987/12/8, Corresponding to 1408/4/17 H. CONCERNING THE PENAL CODE: <https://elaws.moi.gov.ae/English.aspx?val=UAE-KaitEL1>; Legal Advice Middle East, *Federal Law No. (3) of 1987 Promulgating the Penal Code, artikel 334*.

5 Bescherming aan slachtoffers van huiselijk geweld.

Ondanks de nieuwe wetgeving en hervormingen klinken er kritische geluiden over de bescherming van vrouwen in de VAE. In het rapport dat tijdens de CEDAW-bijeenkomst van juni 2022 werd besproken, staat dat de wetgeving in de VAE vrouwen als ondergeschikt aan mannen behandelt en dat ze onvoldoende bescherming biedt tegen huiselijk geweld.⁶³ LawyersUAE schrijft ook dat de regering van de VAE nog veel moet doen om de veiligheid te waarborgen van vrouwen en andere kwetsbare groepen, onder wie kinderen, met betrekking tot huiselijk geweld en seksueel misbruik (zie paragraaf 1.5).⁶⁴

Zoals reeds eerder in dit rapport is vermeld kan volgens een vertrouwelijke bron een slachtoffer van huiselijk geweld ondergebracht worden in een door de regering goedgekeurde instelling.⁶⁵ Volgens USDoS zijn er opvangthuizen voor slachtoffers van huiselijk geweld in Abu Dhabi, Dubai, Ras al-Khaimah, en Sharjah.⁶⁶ In Dubai bestaat de *Dubai Foundation for Women and Children* (DFWC) die in 2007 is opgericht. De missie van de DFWC is het bijdragen aan de voorkoming van geweld tegen vrouwen en kinderen door het verstrekken van veilig onderdak, zorg- en rehabilitatiediensten en bewustmakingsprogramma's volgens erkende internationale normen.⁶⁷ Er is geen informatie bekend over het functioneren van de DFWC of de andere opvangthuizen in de VAE.

⁶³ Musawah, *THEMATIC REPORT ON MUSLIM FAMILY LAW AND MUSLIM WOMEN'S RIGHTS IN The United Arab Emirates (UAE)*, pagina 1, juni 2022.

⁶⁴ LawyersUAE, *Punishments For Domestic Violence And Sexual Abuse In The UAE*: <https://www.lawyersuae.com/punishments-for-domestic-violence-sexual-abuse-uae/> (geraadpleegd op 10 oktober 2022).

⁶⁵ Vertrouwelijke bron, 10 oktober 2022.

⁶⁶ USDoS, *2021 Country Reports on Human Rights Practices: United Arab Emirates*, pagina 28, 12 april 2022.

⁶⁷ Dubai Foundation for Children and Women: <https://www.dfwac.ae/> (geraadpleegd op 27 oktober 2022).

6 Bronnen

Rapporten

Human Rights Watch:

- *Human Rights Watch Submission to the Committee on the Elimination of Discrimination against Women Review of United Arab Emirates' periodic report for the 80th Pre-Session February 2021*, 26 februari 2021.

Musawah:

- *THEMATIC REPORT ON MUSLIM FAMILY LAW AND MUSLIM WOMEN'S RIGHTS IN The United Arab Emirates (UAE)*, juni 2022.

UN-CEDAW:

- *List of issues and questions in relation to the fourth periodic report of the United Arab Emirates**, 10 maart 2021;
- *Replies of the United Arab Emirates to the list of issues and questions in relation to its fourth periodic report**, 25 februari 2022.

USDoS:

- *2021 Country Reports on Human Rights Practices: United Arab Emirates*, 12 april 2022.

Nieuwsbronnen

- Al Arabiya
- BBC
- Betterhomes
- Dr. Hassan Elhais
- Dubai Foundation for Children and Women
- HHS Legal Services
- Girls Not Brides
- Humanium
- LawyersuAE
- Legal Advice Middle East
- Ministry of Community Development
- Reuters
- Tahirih Justice Center
- The National News
- The United Arab Emirates' Government Portal
- UAE The Cabinet

Wetten

- Civil Transactions Law
- Family Protection Policy;
- Federal Law No. 3, Issued on 1987/12/8, Corresponding to 1408/4/17 H. CONCERNING THE PENAL CODE;
- Federal Law No. 28 of 2005 on Personal Status;
- Federal Decree-Law No. 7/2016 dated 2016/09/18;
- Federal Decree No 10 of 2019 regarding Domestic Violence;
- Federal Decree Law No. (15) of 2020 Amending Certain Provisions of the Federal Law No. (3) of 1987.